

GGD
Amsterdam

Mantelzorg in Amsterdam 2022

In deze factsheet leest u hoeveel middelbare scholieren uit klas 2 en 4 tot de jonge mantelzorgers gerekend kunnen worden, omdat zij nu een gezinslid hebben met een ernstige lichamelijke ziekte of beperking, psychische ziekte of verslaving. De jongere hoeft zelf geen zorgverantwoordelijkheid te hebben. Ook leest u hoeveel inwoners van 18 jaar of ouder mantelzorger zijn. Zij geven onbetaalde zorg en ondersteuning aan een naaste die chronisch ziek is of een beperking heeft. Het betreft zorg die minstens 3 maanden en/of minimaal 8 uur per week wordt verleend.

Kernpunten

Jonge mantelzorgers

In Amsterdam is 11% van de jongeren een jonge mantelzorger. Het percentage jonge mantelzorgers in Amsterdam is iets lager dan in heel Nederland (12%).

11%

Jonge mantelzorgers voelen zich minder vaak gelukkig en ervaren minder vaak een goede gezondheid dan andere Amsterdamse jongeren.

Ook ervaren de jonge mantelzorgers meer psychische klachten en voelen zij zich vaker eenzaam.

Volwassen mantelzorgers

1 op de 11 volwassenen in Amsterdam (9%) is mantelzorger, net als in 2012 en 2016.

Amsterdam telt minder mantelzorgers dan de rest van Nederland (14%).

Overbelaste mantelzorgers hebben vaker fysieke en mentale gezondheidsproblemen dan gemiddeld en voelen zich eenzamer.

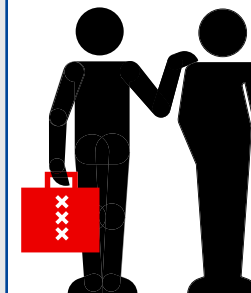

16% van de mantelzorgers voelt zich zwaar of overbelast. Overbelasting speelt vooral bij mantelzorgers die intensief voor iemand zorgen. Ook mantelzorgers die moeite hebben met financieel rondkomen voelen zich vaker overbelast.

16%

35%

35% van de mantelzorgers kent het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers van de gemeente. Zes procent maakt hiervan gebruik, dat is vergelijkbaar met 2016. Van de mantelzorgers die het aanbod (nog) niet gebruiken, heeft 6% hieraan wel behoefte.

Jonge mantelzorgers

Hoeveel jongeren zijn mantelzorger in 2021 in Amsterdam?

Amsterdam telt circa 2.000 jonge mantelzorgers in klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs (11%).

11%

Dit zijn jongeren die rapporteren dat zij opgroeien met een gezinslid met een ernstige lichamelijke ziekte of beperking (8%), een psychische ziekte (5%) en/of een verslaving (3%).

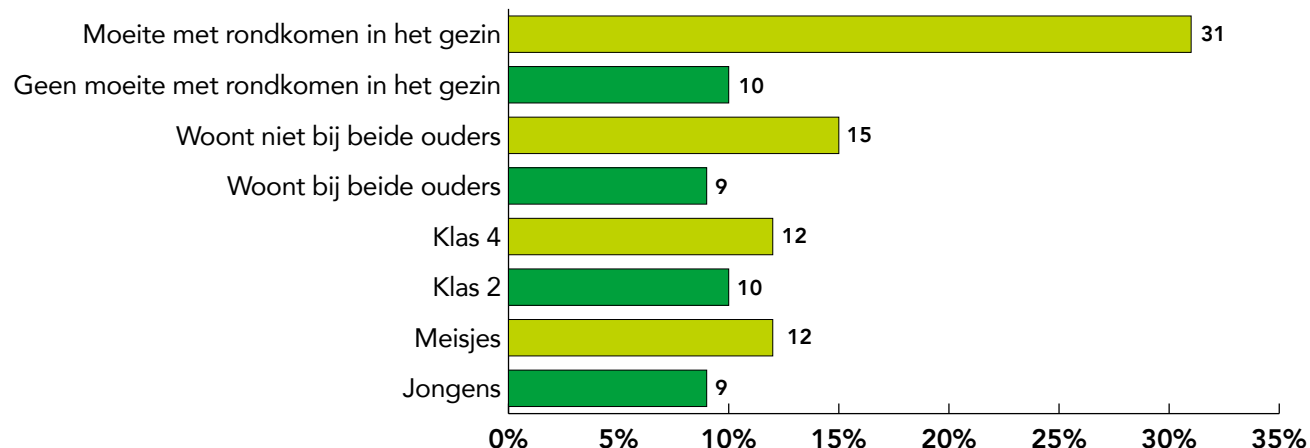
10% van de jongeren in de 2e klas en 12% van de jongeren in de 4e klas is jonge mantelzorger.

In Amsterdam (11%) zijn iets minder jonge mantelzorgers dan in heel Nederland (12%).

Geen verschil in percentage jonge mantelzorgers naar:

- Herkomst (migratieachtergrond)
- Onderwijsniveau

Welke leerlingen uit klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs in Amsterdam zijn relatief vaak mantelzorger? (%)

Jonge mantelzorgers meer gezondheidsproblemen

32%

Een derde van de jonge mantelzorgers (32%) ervaart de eigen gezondheid als minder dan goed, dat is vaker dan onder niet-mantelzorgers (14%).

21%

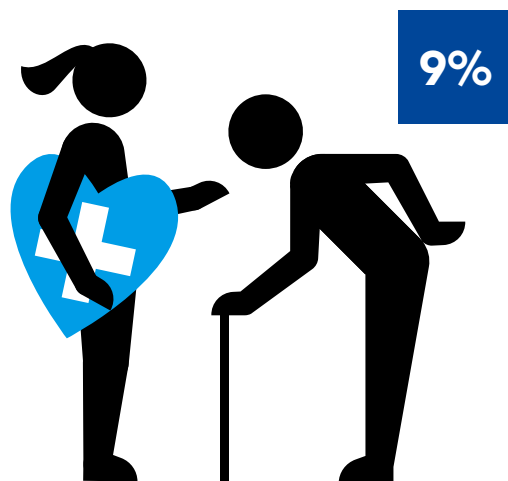

Jonge mantelzorgers voelen zich twee keer vaker eenzaam dan andere jongeren (21% versus 10%) en rapporteren vaker psychische klachten (50% versus 27%). Ook voelen zij (15%) zich vaker ongelukkig dan andere Amsterdamse jongeren (6%).

Mantelzorgers van 18 jaar en ouder

Hoeveel mantelzorgers zijn er in 2020 in Amsterdam?

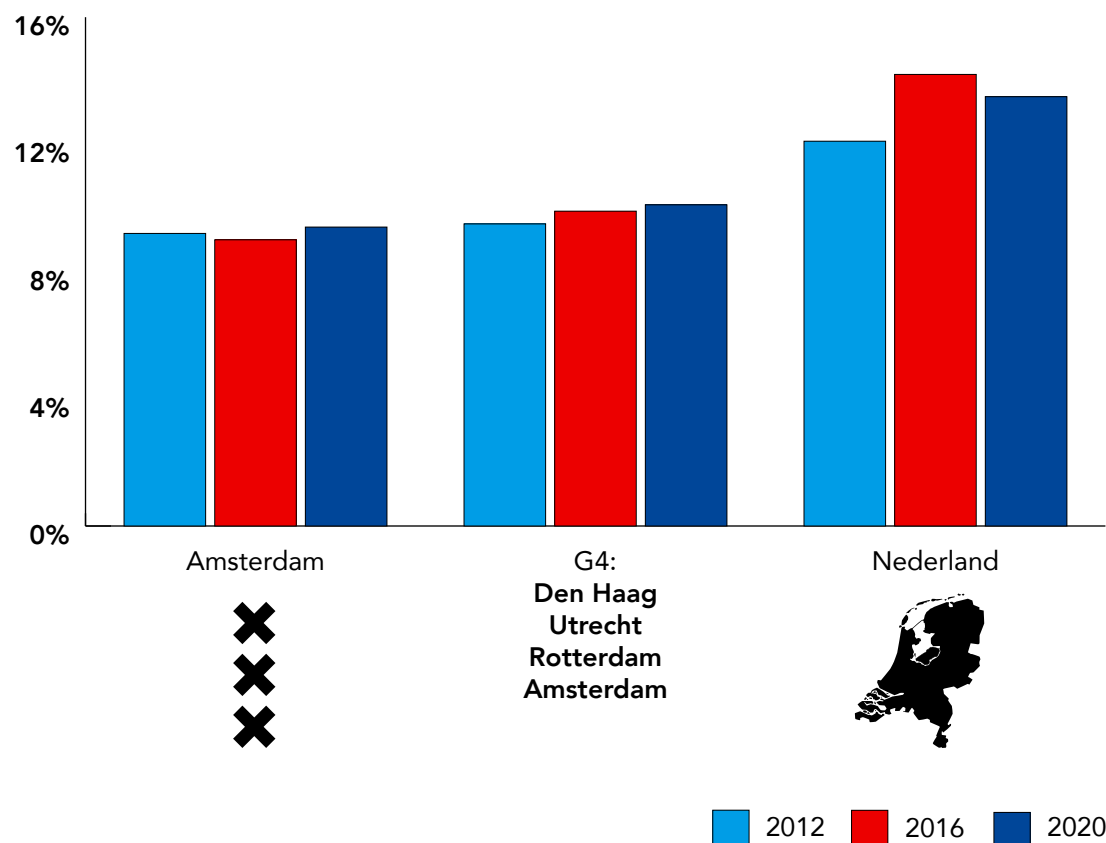
9% van de Amsterdammers van 18 jaar of ouder is mantelzorger, dat zijn ongeveer 63.000 inwoners.

Het aandeel mantelzorgers is niet veranderd sinds 2012.

In Amsterdam zijn minder mantelzorgers dan elders in Nederland (14%) en de G4 (10%).

Percentage mantelzorgers van 18 jaar en ouder in Amsterdam, de vier grote steden (G4) en Nederland tussen 2012 en 2020¹

¹ Cijfers 2012-2016 betreffen inwoners van 19 jaar en ouder

Mantelzorgers van 18 jaar en ouder

Wie geven vooral mantelzorg?

11% Vrouwen: 11%

15% 45- t/m 74-jarigen: 15%

10% Inwoners van Nederlandse herkomst: 10%

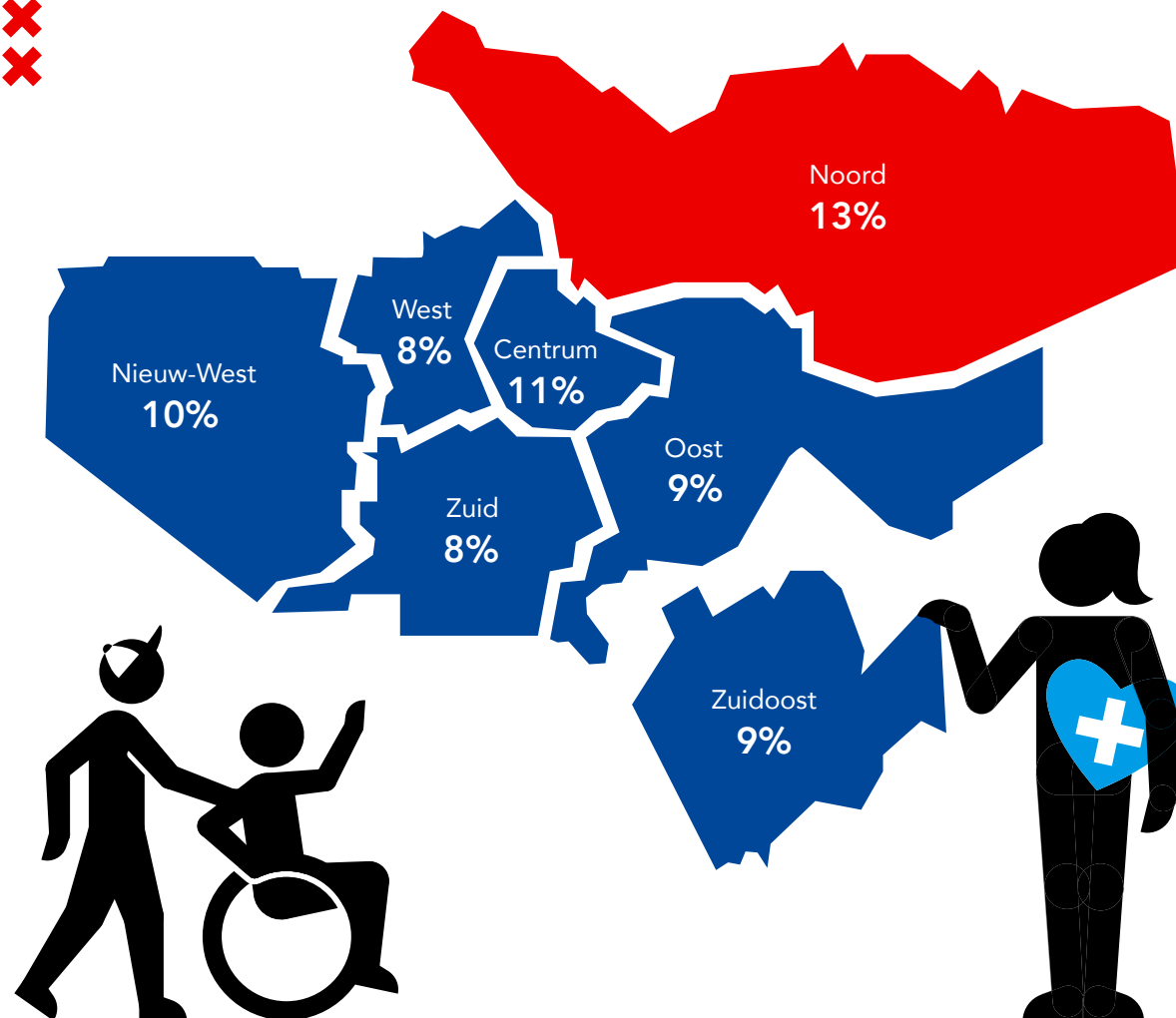
11% Gehuwden/samenwonenden: 11%

13% Inwoners stadsdeel Noord: 13%

Geen verschil in het percentage mantelzorgers naar:

- opleidingsniveau
- inkomen
- al dan niet betaald werk hebben

Percentage mantelzorgers naar stadsdeel

Mantelzorgers van 18 jaar en ouder

**Mantelzorgers verlenen
gemiddeld 13 uur mantelzorg
per week**

15u niet-werkende mantelzorger:
15 uur per week

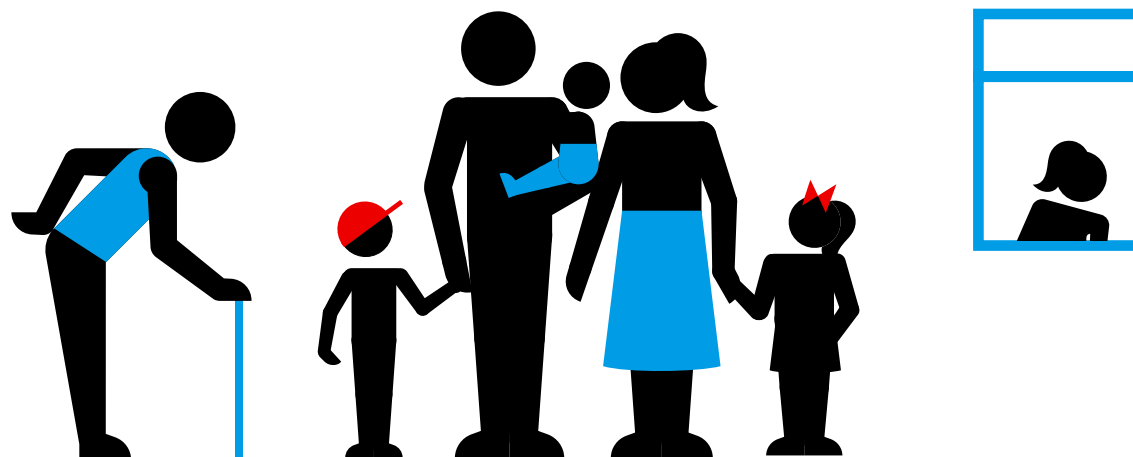
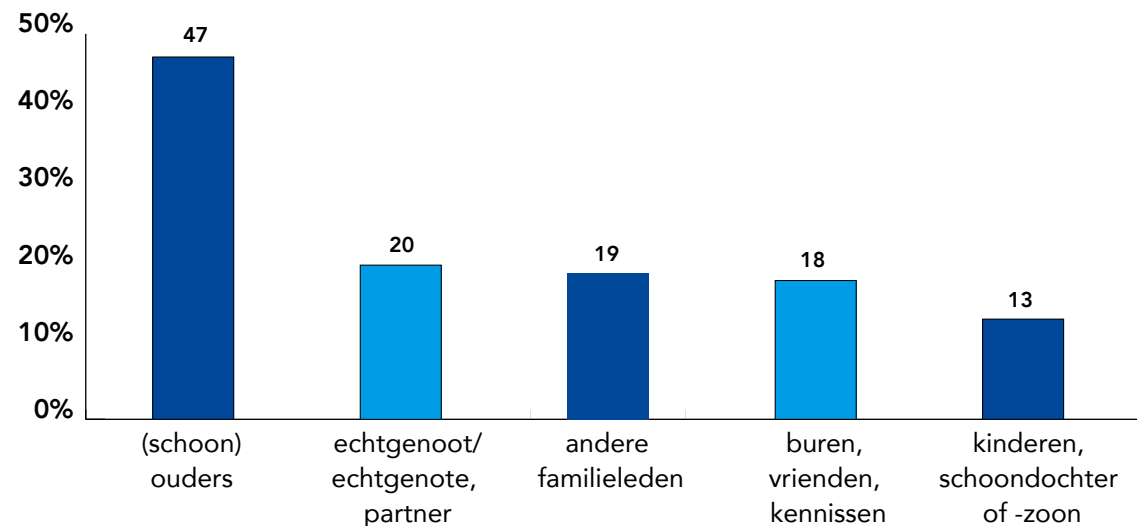
10u werkende mantelzorger:
10 uur per week

26u mantelzorg aan partner, kinderen:
21-26 uur per week

11u mantelzorg aan (schoon)ouders/familie:
11 uur per week

7u mantelzorg aan buren, vrienden:
7 uur per week

Aan wie geven mantelzorgers uit Amsterdam zorg?

Mantelzorgers van 18 jaar en ouder

Overbelasting vooral bij intensieve mantelzorg

16% van de mantelzorgers geeft aan dat zij zich zwaar- of overbelast voelen door de verzorging van een ander, zo'n 10.000 inwoners.

16%

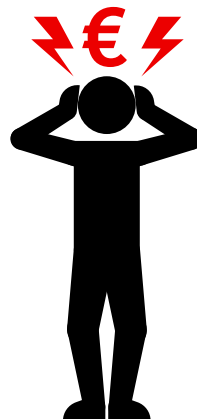

De ervaren belasting van mantelzorgers verschilt niet naar geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, burgerlijke staat of herkomst.

Werkende mantelzorgers voelen zich even vaak overbelast als niet-werkende mantelzorgers.

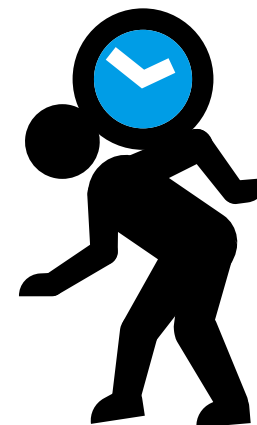
Mantelzorgers die met moeite financieel rondkomen voelen zich vaker zwaar- of overbelast (24%) dan andere mantelzorgers (12%).

24%

Meer overbelasting bij intensievere zorg:

- van degenen die wekelijks 1 tot 7 uur mantelzorg verlenen is 8% zwaar- of overbelast.
- van degenen die wekelijks 8 uur of meer mantelzorg verlenen is 28% zwaar- of overbelast.

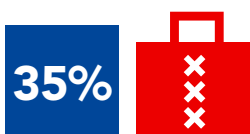

Mantelzorgers van 18 jaar en ouder

De gemeente biedt ondersteuning aan inwoners die mantelzorg geven, zoals praktische hulp, bijeenkomsten, cursussen en het tijdelijk overnemen van zorg.

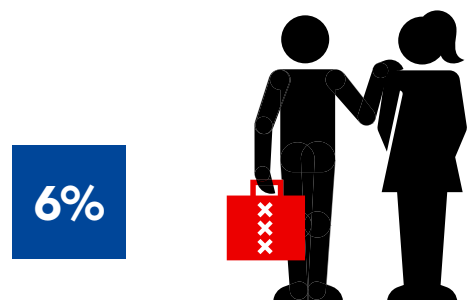
Beperkt gebruik ondersteuningsaanbod gemeente

35% van de mantelzorgers kent het ondersteuningsaanbod

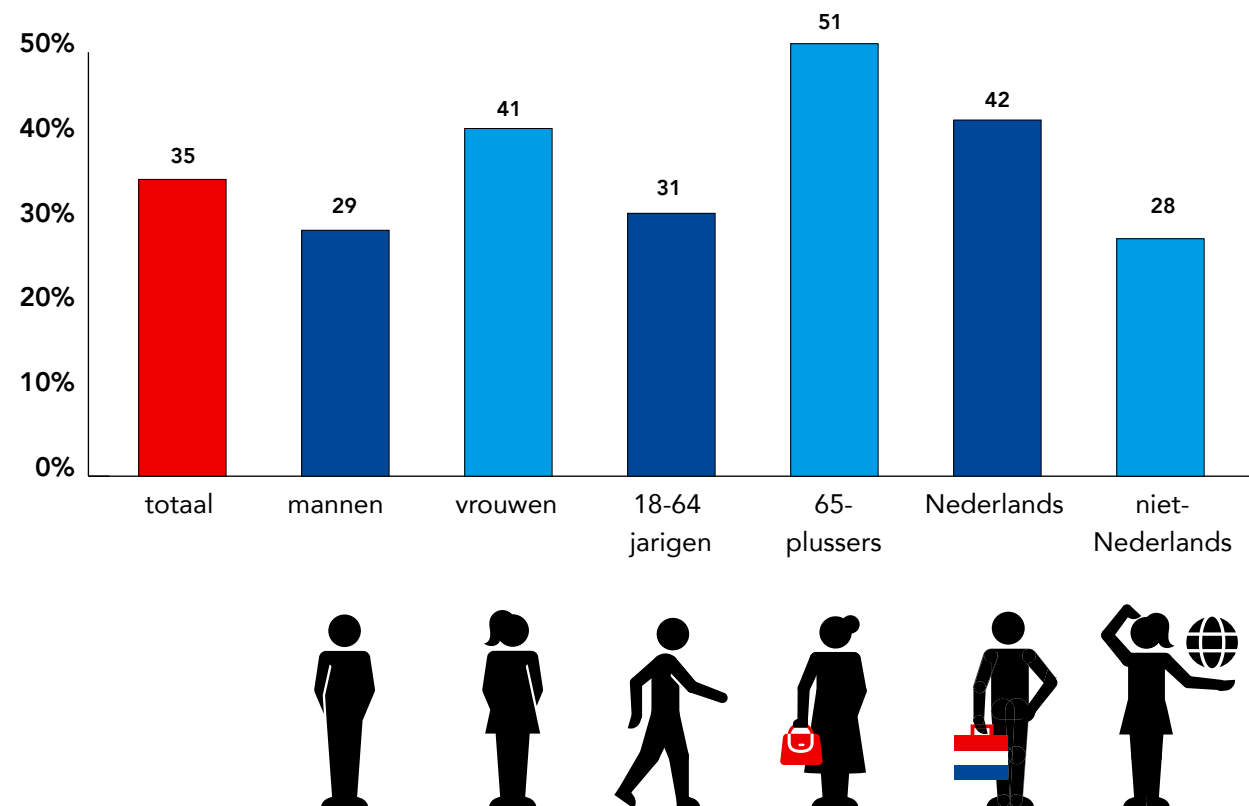

6% van de mantelzorgers gebruikt het ondersteuningsaanbod, dat is ongeveer hetzelfde als in 2016 (8%)

6% van de mantelzorgers die het aanbod (nog) niet gebruiken, heeft wel behoefte aan ondersteuning

Bij welke mantelzorgers is het ondersteuningsaanbod bekend?

Mantelzorgers van 18 jaar en ouder

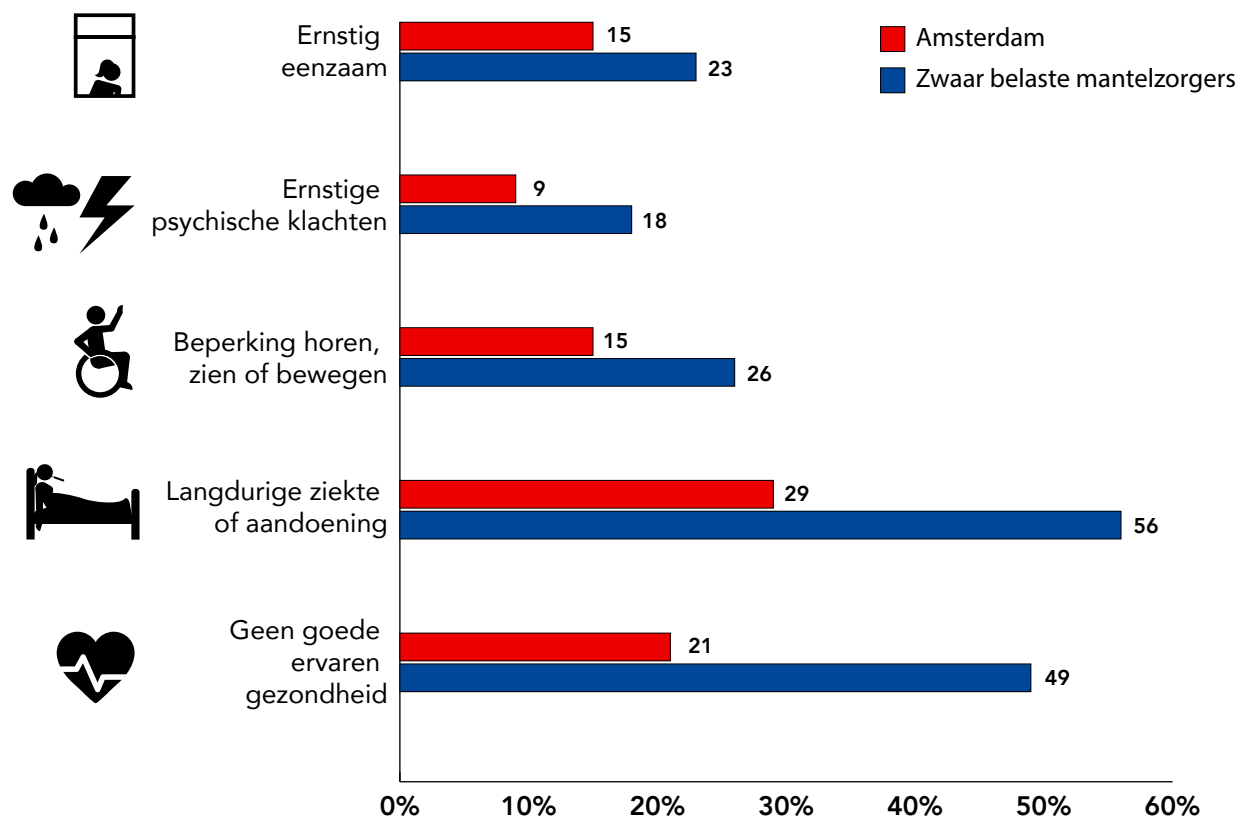
Mantelzorgers even gezond als niet-mantelzorgers

Mantelzorgers hebben iets vaker een minder goede ervaren gezondheid of een chronische ziekte dan niet-mantelzorgers. Dat komt door de gemiddeld hogere leeftijd van mantelzorgers.

Beperkingen bij horen, zien of bewegen, psychische klachten en eenzaamheid komen bij mantelzorgers even vaak voor als onder niet-mantelzorgers.

Zwaar- of overbelaste mantelzorgers meer gezondheidsproblemen dan gemiddelde Amsterdammer

Hoe zijn de gegevens verzameld?

Jonge mantelzorgers

De gegevens over jonge mantelzorgers zijn afkomstig uit de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021, een digitale vragenlijst die in het najaar 2021 werd afgenomen in klas 2 en 4 van 34 Amsterdamse scholen voor regulier voortgezet onderwijs. In totaal vulden 5.279 Amsterdamse jongeren de vragenlijst in, dat is een derde van het totaal aantal leerlingen in klas 2 en 4.

Mantelzorgers 18 jaar en ouder

Informatie over mantelzorg onder inwoners van 18 jaar en ouder is afkomstig uit de Amsterdamse Gezondheidsmonitor 2020 (AGM). AGM 2020 is uitgevoerd in het najaar van 2020, tijdens de tweede coronagolf. Dit is de vierjaarlijkse gezondheidsenquête van de GGD Amsterdam onder zelfstandig wonende Amsterdammers van 18 jaar en ouder via post en internet. De steekproef werd getrokken uit het bevolkingsregister. Er deden 10.204 Amsterdammers mee (respons: 35%).

De gegevens uit beide monitors zijn gewogen naar de bevolkingsopbouw. Verschillen tussen groepen en trends zijn statistisch getoetst en zijn statistisch significant als de kans op toeval kleiner is dan 5% ($p < 0,05$). Alle GGD-en in Nederland voerden de Gezondheidsmonitor 2020 en de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021 hetzelfde uit. Daardoor zijn er ook landelijke cijfers beschikbaar.

Colofon

Mantelzorg in Amsterdam 2022

© juni 2022
GGD Amsterdam

www.ggd.amsterdam.nl
gezondleven@ggd.amsterdam.nl

Tekst

Henriëtte Dijkshoorn
Lenette Rietveld

Vormgeving

Ontwerpwerk

Foto's

Fotobank Amsterdam
George Maas